

12. marts 2012

Afrapportering 2011

Titel.

17. Registreringsnet for kartoffelskimmel, bladlus og coloradobiller i kartofler i 2011.

Projektansvarlig og deltagere.

Landskonsulent Lars Bødker, Videncentret for Landbrug, e-mail: lab@vfl.dk

Resume

Der blev i 2011 indsendt fangster af bladlus fra ni lokaliteter med kartofler. Udviklingen i det ugentlige risikotal for smitterisiko af PVY i ugerne 20 til 31, var i 2010 og 2011 blandt de laveste i de seneste syv år. Der blev i 2011 fanget ferskenbladlus på tre lokaliteter, hvilket forårsagede en lidt højere gennemsnitlig smitterisiko sammenlignet med 2010, hvor der ikke blev fanget ferskenbladlus. To år med lav smitterisiko giver store forhåbninger om lave forekomster af PVY i fremavlsmarker i 2012.

I 2011 blev der registreret tidlig og udbredt forekomst af kartoffelskimmel allerede den 15.-17. juni. Dette skyldtes primært forekomst af jordsmitte fra oosporer i specielt Midt- og Sydjylland. Registreringsnettet var medvirkende til, at der kunne varsles om de udbredte skimmelfund og hurtigt få igangsat en landsdækkende kampagne for tidlig bekæmpelse af kartoffelskimmel.

I 2011 blev de første coloradobiller allerede set i en forsøgsmark den 13. april. Coloradobiller overvintrer nu hvert år i den sydlige del af Danmark uafhængig af klimaforholdene om vinteren. Det anbefales at stoppe med at registrere for coloradobiller, så længe at interessen for indrapportering af fund er så lille, at den ikke er dækkende for det reelle antal marker med fund af coloradobiller.

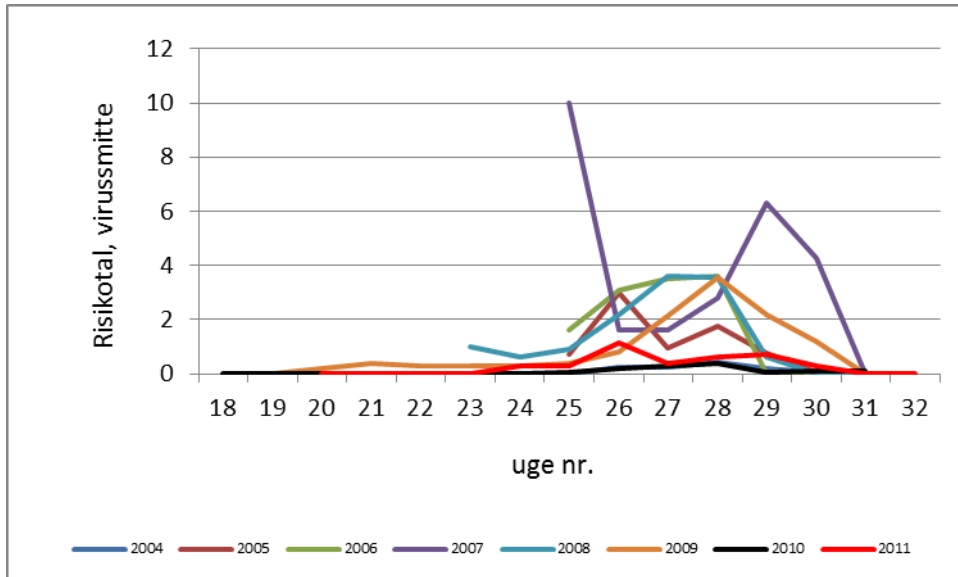
Projekts faglige forløb.

Registreringsnet for bladlus

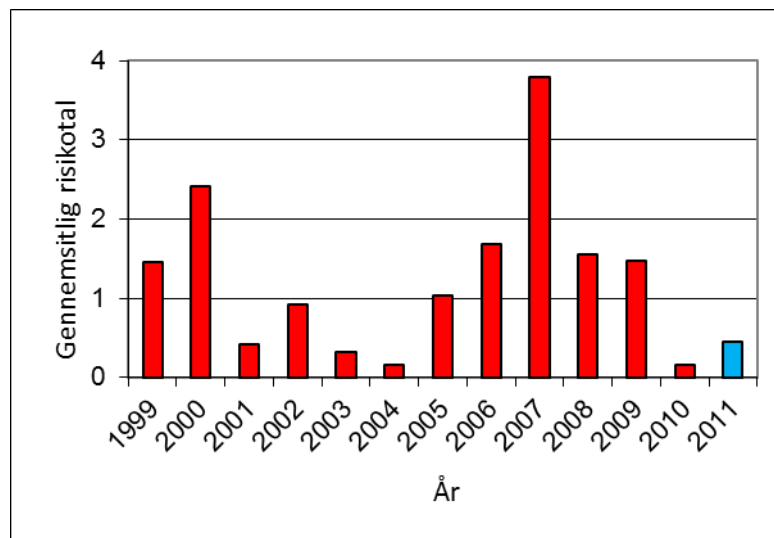
Fangst og tælling af bladlus til brug i registreringsnettet begyndte allerede i uge 20. På baggrund af disse optællinger udregnes et smitterisikotal på ni lokaliteter, som vises på LandbrugsInfo. Når risikotallet begynder at stige stærkt og overskrider værdien 1, anbefales det at nedvisne kartoffeltoppen, hvis kartoflerne har opnået en acceptabel størrelse.

På grund af de lave temperaturer i vinter og forår 2011 er opformering og flyvningen af bladlus i kartofler først sket fra uge 26 (27. juni til 3. juli), og risikotallene for PVY forbliver lavt i hele vækstsæsonen. Der blev i 2011 kun fanget ferskenbladlus på tre lokaliteter, hvilket forårsagede en lidt højere gennemsnitlig smitterisiko sammenlignet med 2010, hvor der ikke blev fanget ferskenbladlus. Figur 1 viser, at den gennemsnitlige smitterisiko i perioden

2010 til 2011 har været markant lavere end perioden 2005 til 2009, hvilket giver forhåbning om lave forekomster af PVY i den certificerede avl af læggekartofler til brug i 2012. Det lave smittetryk i 2010 og 2011 betyder, at en effektiv lugning vil have stor betydning for angrebsgraden i 2012.

Figur 1. Udviklingen i det ugentlige risikotal for smitterisiko af PVY i ugerne 20 til 31 i perioden 2004 til 2011. I 2009 til 2010 er varslingen udvidet, så den blev startet i henholdsvis uge 19 og uge 18.

Figur 2. Den gennemsnitlige smitterisiko for virusmitte i perioden 1999 til 2011. Gennemsnittet er kun udregnet for ugerne 26 til 32 for at kunne en sammenligning i alle år.

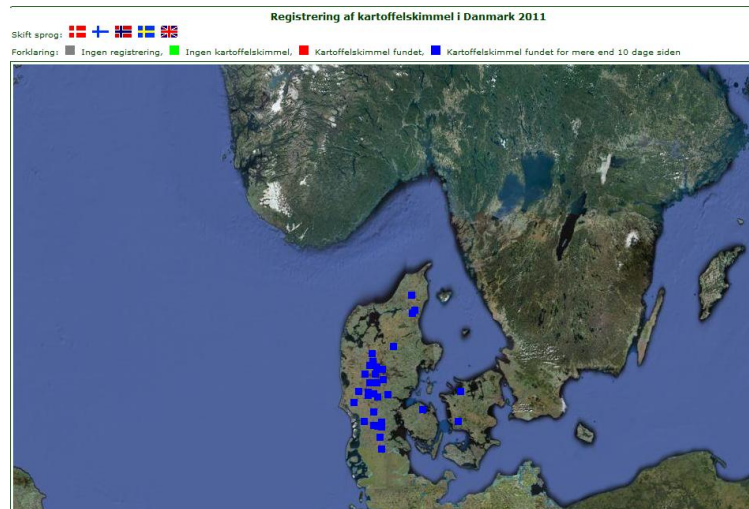
Registreringsnet for kartoffelskimmel

I 2011 blev der registret tidlig og udbredt forekomst af kartoffelskimmel allerede den 15.-17. juni. Dette skyldtes primært forekomst af jordsmitte fra oosporer i specielt Midt- og Sydjylland. Registreringsnettet var medvirkende til, at der kunne varsles om de udbredte skimmelfund og hurtigt få i gangsat en landsdækkende kampagne for tidlig bekæmpelse af kartoffelskimmel. Registreringsnettet kan ses både på VFL's hjemmeside (figur 3) og EUROb-light (figur 4). Registreringsnettet indgår ligeledes som en del af det nordiske registreringsnet. Af tabel 1 fremgår det at den tidlige skimmel fremkom på samme tid i både spise- og stivelseskartofler, hvilket understreger at alle sorter er modtagelige overfor jordsmitte af kartoffelskimmel.

Tabel 1. Forekomst af tidlig kartoffelskimmel i Danmark i 2011.

Alle registreringer						
Marknavn	Type	Sortnavn	Fremspiringsdato	Registreringsdato	Registrering	Udviklingsstadiet [BBCH] Rapportør
Gandrup	Konventionel	Kuras		29-06	En eller få pletter i marken, største plet < 1 m ²	31 LBE
Storvorde	Konventionel	Kuras		29-06	En eller få pletter i marken, største plet 1-5 m ²	51 LBE
Hollund, Grindsted	Konventionel	Sava		29-06	En eller få pletter i marken, største plet 1-5 m ²	31 LBE
Hollund, Grindsted	Konventionel	Fakse		29-06	En eller få pletter i marken, største plet 1-5 m ²	51 LBE
Gabel, Vojens	Konventionel	Kuras		29-06	En eller få pletter i marken, største plet 1-5 m ²	31 LBE
Jerslev	Konventionel	Kuras		28-06	En eller få pletter i marken, største plet 1-5 m ²	39 LBE
Ribe	Konventionel	Fakse		28-06	En eller få pletter i marken, største plet 1-5 m ²	51 LBE
Brarp	Konventionel	Galante		28-06	En eller få pletter i marken, største plet 1-5 m ²	51 LBE
Hellevad, Rødekro	Konventionel	Secura		28-06	En eller få pletter i marken, største plet < 1 m ²	59 LBE
Jergense, Otterup	Konventionel	Opal		28-06	En eller få pletter i marken, største plet < 1 m ²	61 LBE
Slagelse	Forsøg	Bintje		28-06	Angreb mange steder i marken, % dækning 0,6-1,0 %	37 LBE
Bording	Konventionel	Lady Rosetta		27-06	Angreb mange steder i marken, % dækning 0,0-0,5 %	65 LBE
Kølleør	Konventionel	Fakse		27-06	Angreb mange steder i marken, % dækning 0,0-0,5 %	51 LBE
Karstoft	Konventionel	Kuras		27-06	En eller få pletter i marken, største plet > 25 m ²	51 LBE
Sunds	Konventionel	Kuras		27-06	Angreb mange steder i marken, % dækning 0,0-0,5 %	51 LBE
Bording	Konventionel	Kuras		27-06	Angreb mange steder i marken, % dækning 0,0-0,5 %	51 LBE
Kølleør	Konventionel	Kuras		27-06	Angreb mange steder i marken, % dækning 1,1-5,0 %	51 LBE
Grindsted	Konventionel	Piccolo Star		27-06	Angreb mange steder i marken, % dækning > 25 %	51 LBE
Oksenvad	Konventionel	Oleiva		27-06	En eller få pletter i marken, største plet < 1 m ²	59 LBE
Bevl, Sønder Omme	Konventionel	Inova		26-06	En eller få pletter i marken, største plet 1-5 m ²	51 LBE
Bevl, Sønder Omme	Konventionel	Sava		26-06	En eller få pletter i marken, største plet 1-5 m ²	37 LBE
Hollund, Grindsted	Konventionel	Salma		26-06	Angreb mange steder i marken, % dækning 0,0-0,5 %	51 LBE
Gabel, Vojens	Konventionel	Kuras		26-06	En eller få pletter i marken, største plet 1-5 m ²	51 LBE
Brande	Konventionel	Folva		24-06	En eller få pletter i marken, største plet 1-5 m ²	51 LBE
Foulum	Økologisk	Sollat	25/05/2011	24-06	En eller få pletter i marken, største plet 1-5 m ²	39 LBE
Favrholt	Konventionel	Kardal		24-06	En eller få pletter i marken, største plet < 1 m ²	51 LBE
Jelling	Spildevare	Ukendt		24-06	En eller få pletter i marken, største plet < 1 m ²	1 LBE
Billund	Konventionel	Bintje		23-06	En eller få pletter i marken, største plet < 1 m ²	51 LBE
Fårevæjle	Konventionel	Asparges		23-06	En eller få pletter i marken, største plet 1-5 m ²	39 LBE
Skrydstrup, Vojens	Konventionel	Værdi		22-06	En eller få pletter i marken, største plet > 25 m ²	51 LBE
Simmelskær	Konventionel	Michelle		21-06	Angreb mange steder i marken, % dækning 0,0-0,5 %	51 LBE
Ribe	Konventionel	Lady Claire		20-06	En eller få pletter i marken, største plet > 25 m ²	59 LBE
Ribe	Konventionel	Saturna		20-06	En eller få pletter i marken, største plet < 1 m ²	59 LBE
Olгод	Økologisk	Ukendt		19-06	En eller få pletter i marken, største plet < 1 m ²	51 LBE
Varde	Konventionel	Sava		17-06	En eller få pletter i marken, største plet < 1 m ²	33 LBE
Varde	Konventionel	Bintje		17-06	Angreb mange steder i marken, % dækning 0,0-0,5 %	51 LBE
Gram	Konventionel	Kuras		17-06	En eller få pletter i marken, største plet 1-5 m ²	31 LBE
Billund	Konventionel	Inova		16-06	Angreb mange steder i marken, % dækning 0,0-0,5 %	67 LBE
Billund	Konventionel	Frieslænder		16-06	Angreb mange steder i marken, % dækning 0,0-0,5 %	67 LBE
Gram	Konventionel	Kuras	22/05/2011	16-06	En eller få pletter i marken, største plet 1-5 m ²	30 LBE
Haderup	Konventionel	Kuras	12/05/2011	15-06	En eller få pletter i marken, største plet 1-5 m ²	55 LBE
Bording	Konventionel	Arielle		15-06	En eller få pletter i marken, største plet < 1 m ²	51 LBE
Ejstrupholm	Konventionel	Avaya		15-06	En eller få pletter i marken, største plet < 1 m ²	55 LBE
Lyndeved	Konventionel	Dianella		15-06	En eller få pletter i marken, største plet < 1 m ²	51 LBE

Figur 3. Forekomst af tidlig kartoffelskimmel i Danmark i 2011 som det fremgår af registreringsnettet for kartoffelskimmel på VFL's hjemmeside "[Registeringsnet kartoffelskimmel](#)".

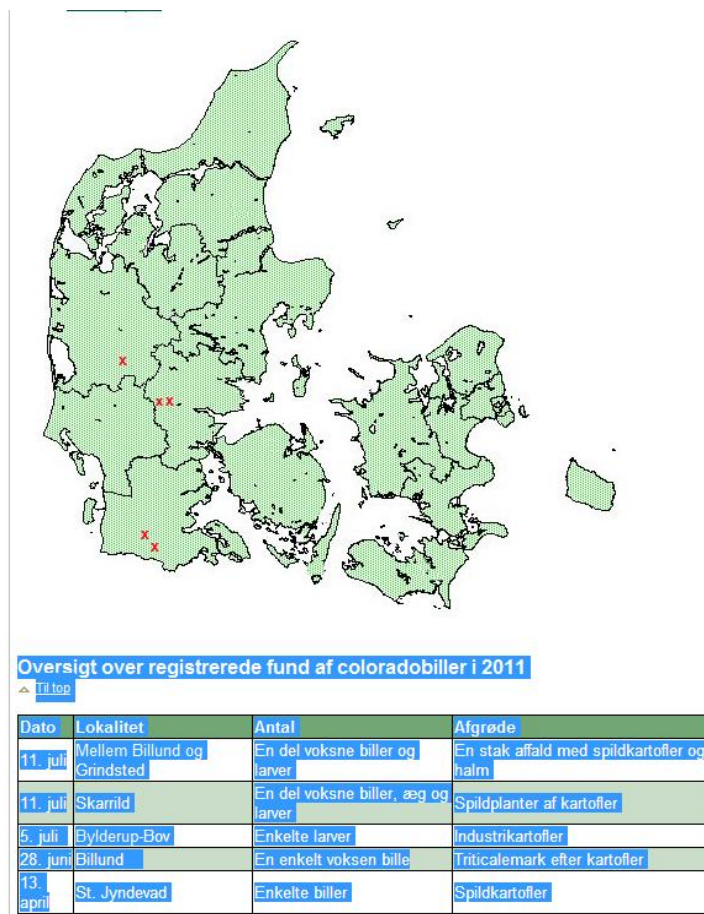

Figur 4. Forekomst af kartoffelskimmel i Norden i 2011 som det fremgår af [EUROBLIGHT](#).

Registreringsnet for coloradobiller

I 2011 ses de første coloradobiller allerede i en forsøgsmark den 13. april, hvilket er meget overraskende, idet vinteren i 2009/2010 og 2010/2011 er præget af lange perioder med frost. Coloradobillerne anses nu at være i stand til at overvintre i den sydlige del af Jylland upåagtet af vinterens klima. Coloradobiller anses endnu ikke som værende et problem, da coloradobiller i det konventionelle landbrug kan bekæmpes med insekticider.

I den økologiske produktion udgør coloradobiller en potentiel risiko. I erkendelsen af, at coloradobiller nu kan overvintre, og der kun sker et fåtal indberetninger i forhold til den reelle forekomst af marker med coloradobiller, anbefales det at stoppe med at registrere for coloradobiller, så længe at interessen for indrapportering af fund er så lille.

Figur 5. Forekomst af registrerede fund af coloradobiller i 2011 som det fremgår af ”[Registreringsnettet for coloradobiller](#)” på VFL’s hjemmeside

Offentliggørelse af vedrørende projektet

Projektets resultater er offentliggjort løbende på [LandbrugsInfo](#) samt i Oversigt over Landsforsøgene 2011 side 314-315. Resultaterne er endvidere formidlet vi internettet på Videncentrets hjemmeside for fondsfinansierede projekter.

<http://projektfinansiering.vfl.dk/Kartoffelafgiftsfonden/2011/Registreringsnet/Sider/default.aspx>